

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

„Óréttlæti einhvers staðar ógn-
ar réttlætinu alls staðar.“
Martin Luther King

Evrópuráðið

Mannréttindi

Pétur Björgvin Þorsteinsson
Evrópufræðingur MA og djákni í Glerárkirkju

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

Velkomin heim til Evrópu

- Kaupsýslumenn í Balkanlöndunum
- Samfélag Bengala í Austur-London
- Fólk sem líður fyrir ofbeldi hryðjuverkamanna í Baskalandi eða á Norður-Írlandi
- Fjallabændur sem eiga allt sitt undir veðurfari á Spáni, Ítalíu, í Rúmeníu og í Georgíu
- Rómafólkið (sígaunar) í Ungverjalandi, Slóvakíu, Grikklandi eða Frakklandi
- Múslíma- eða gyðingahatarar í Þýskalandi, Rússlandi, Litháen, Svíþjóð, Póllandi og öllum öðrum löndum álfunnar
- Fiskimannasamfélög í Skotlandi, Noregi, Króatíu eða Eistlandi
- Aðfluttir verkamenn í Belgíu og Finnlandi
- Flóttamenn og hælisleitendur í Úkraínu eða Póllandi;
- Múslímar, stjórnámálamenn, baráttumenn mannréttinda, kennarar, æskulýðsleiðtogar, lágvaxið fólk, sköllóttir karlar, konur með börn og barnlausar konur.

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Evrópuráðið

- Stofnað 5. maí árið 1949
- Helstu stofnanir:
 - Ráðherranefndin
 - Evrópuráðsþingið
- Ísland gerðist aðili 7. mars 1950
- Markmið:
 - Að standa vörð um hugsjónir aðildarríkjanna um mannréttindi og lýðræði og stuðla að efnahagslegum og félagslegum framförum.

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Ráðherranefnd Evrópuráðsins

- Í ráðherranefnd Evrópuráðsins sitja utanríkisráðherrar aðildarríkjanna og fastafulltrúar þeirra
- Ráðherranefndin fer með ákvörðunarvald Evrópuráðsins
- Þríþætt hlutverk:
 - Koma á framfæri afstöðu eigin ríkis / ná saman um lausnir á vandamálum / vernda og viðhalda þau gildi sem Evrópuráðið byggir á

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

Evrópuráðsþingið

- 318 fulltrúar (og jafnmargir varamenn)
- Þingið starfar í 10 málefnanefndum og 24 undirnefndum
- Kjósa dómara til setu í Mannréttindadómstól Evrópu
- Á oft frumkvæði að samningu fjölþjóðlegra sáttmála sem eru lagalega bindandi fyrir þau aðildarríki sem undirrita þá, t.d.:
 - Mannréttindasáttmáli Evrópu
 - Félagsmálasáttmáli Evrópu

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

Kemur saman fjórum sinnum á ári

- Á frumkvæði að aðgerðum og beinir tillögum til ráðherranefndarinnar
- Hefur eftirlit með efndum fjölþjóðlegra skuldbindinga og þrýstir á um skjótar aðgerðir
- Er samráðsvettvangur þingmanna aðildarríkjanna og ætlunin að efla þannig tengsl þjóðþinga

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Íslandsdeild Evrópuráðspingsins

- 2010 til 2011
- Aðalmenn:
 - Birkir Jón Jónsson
 - Lilja Mósesdóttir, formaður
 - Mörður Árnason, varaformaður
- Varamenn:
 - Eygló Harðardóttir, Magnús Orri Schram og Þuríður Backman

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Mannréttindasáttmáli Evrópu

- Undirritaður 4. nóvember 1950
- Gekk í gildi 3. september 1953
- Tilgangur sáttmálans var að koma í veg fyrir frekari deilur og átök á milli Evrópuríkja
- Stofnendur sáttmálans töldu að virðing fyrir mannréttindum væri ein áhrifaríkasta aðferðin til að koma í veg fyrir deilur og átök.

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Mannréttindadómstóll Evrópu

- Starfar á grundvelli Mannréttindasáttmálans
- Staðsettur í Strassborg í Frakklandi
- Þangað geta borgarar aðildarríkja leitað ef þeir telja að stjórnvöld hafi beitt þá órétti
- Hvert aðildarríkja útnefnir einn dómara
- 1998: Mannréttindanefnd Evrópu og Mannréttindadómstóllinn sameinuð

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Mannréttindafulltrúi Evrópuráðsins

- Commissioner for human rights
 - Embættið stofnsett 7. maí 1999
 - Þingið kýs einn af þrem sem ráðherranefndin stingur upp á, kjörtímabilið er 6 ár
 - Hlutverk m.a.: að veita aðildarríkjum aðstoð við að koma gildum og stöðlum Evrópuráðsins á sviði mannréttinda í framkvæmd / að efla menntun á sviði mannréttinda og auka skilning og meðvitund um mikilvægi þeirra.

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

ECRI (stofnað 1993)

- Eitt af verkfærum Evrópuráðsins
 - Enskt heiti: The European Commission against Racism and Intolerance
 - Íslenskt heiti: Evrópunefndin gegn kynþáttafordómum
- Sjálfstæð eftirlitsstofnun innan Evrópuráðsins
- Er sérstaklega ætlað að berjast gegn kynþáttahatri/kynþáttafordómum og mismunun

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Að vernda og efla mannréttindi

- Barátta gegn:
 - Kynþáttafordómum / kynþáttamisrétti / útlendingaótta / gyðingaandúð / skorti á umburðarlyndi /
 - Ekki bara gegn hinu augljósa, heldur líka gegn tengdri mismunun í daglegu lífi
- Allt í ljósi Mannréttindasáttmála Evrópu, viðauka við hann og dóma Mannréttinda-dómstólsins

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

Skýrslur um einstök ríki

- Meginstarf ECRI felst í skýrslum um einstök ríki
- Sú síðasta um Ísland var gefin út 2006
- Næsta heimsókn nefndarinnar nú í apríl
- Við verðum að vera vel á verði, annars festist misrétti í sessi
- Við eigum að fylgjast með og gæta þess að gæðum og réttindum sé ekki misskipt

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

Dæmi um athugasemdir

- Gagnrýni á hendur íslenskra stjórnvalda fyrir að hafa ekki staðfest viðauka nr. 12 við mannréttindasáttmála Evrópu en viðaukinn kveður á um algert bann við kynþáttamisrétti. Þessi gagnrýni er mjög ákveðin.
- Taldir voru upp aðrir sáttmálar varðandi réttindi minnihlutahópa og farandverkamanna sem Ísland hefur ekki skrifað upp á en ætti að hafa gert að mati ECRI.
- Íslensk stjórnvöld voru hvött til þess að setja löggjöf gegn kynþáttamisrétti sem ná til allra þátta lífs í samfélagi og geri þolendum auðvelt um vik að sækja rétt sinn.
- Mælt var eindregið með því að sett verði upp embætti umboðsmanns sem taki á kynþáttafordómum og kynþáttamisrétti.
- Stjórnvöld voru hvött til að auka stuðning sinn við Alþjóðahús og Fjölmenningssetur.
- Hvatt var ákaft til þess að tryggt verði að félagasamtök sem vinna að framgangi mannréttinda, þ.m.t. útrymingu kynþáttafordóma, fái fjárstuðning með þeim hætti að sjálfstæði þeirra og virkni sé tryggð.
- Hvatt var til þess að aukin áhersla verði lögð á mannréttindi í skólakerfinu með áherslu á jafnræði og virðingu fyrir fjölbreytni að leiðarljósi.
- Hvatt var til aukinna rannsókna á högum minnihlutahópa á Íslandi.
- Stungið var að íslenskum stjórnvöldum að þau geri lagaumhverfi skýrara varðandi móttöku á kvótaflottamönnum.
- Þeim tilmælum var beint til ríkisstjórnarinnar að hún athugi það hvers vegna svo fáir flottamenn hljóti hæli hér og að skoða þurfi allt það ferli, meðal annars áfrýjunarferlið.

Council of Europe 47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

„Menntun skal beina í þá átt að þroska persónuleika einstaklinganna og innræta þeim virðingu fyrir mannréttindum og mannhelgi. Hún skal miða að því að efla skilning, umburðarlyndi og vináttu meðal allra þjóða, kynþátta og trúarflokka og að efla starf Sameinuðu þjóðanna í þágu friðarins.“

Mannréttindafirflýsingin. 26. gr.

Engir tveir einstaklingar, hópar einstaklinga eða menningarhópar gera sömu kröfur og engin ein aðferð hentar til þess að fræða og mennta alla einstaklinga, hópa eða samfélög.

Mannréttindafræðsla (HRE) miðast við þarfir, óskir, getu og væntingar hvers einstaklings sem velur að taka þátt!

Langtíamarkmið: Að skapa menningu þar sem skilningur ríkir á mannréttindum og þar sem þau njóta verndar og virðingar.

Hver sá sem vinnur með fólki tekur á vissan hátt þátt í mannréttindafræðslu, þ.e. ef hann hefur langtíamarkmiðið í huga og leggur sitt af mörkum á sinn eigin hátt.

Council of Europe

47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

Þrjú meginsvið mannréttindafræðslu

- Að efla vitund um mannréttindamál og auka skilning á þeim svo að fólk átti sig á því þegar mannréttindi eru brotin
- Að byggja upp hæfni og kunnáttu sem er nauðsynleg til þess að vernda mannréttindi
- Að skapa viðhorf þar sem virðing er borin fyrir mannréttindum þannig að fólk brjóti ekki af ásetningi á réttindum annarra

Council of Europe

47 countries
HUMAN RIGHTS DEMOCRACY RULE OF LAW

Takk fyrir mig

- <http://www.pb.is>